

**UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI**  
**PEDAGOGICKÁ FAKULTA**  
**KATEDRA ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY**

**Analýza díla Dobrý člověk ještě žije**

**Bakalářská práce**

**Veronika Skřenková**

**Český jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání**

**Anglický jazyk se zaměřením na vzdělávání**

**Olomouc 2014**

**Vedoucí bakalářské práce:**

**Mgr. Jaroslav Vala, Ph.D.**

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracovala samostatně s využitím uvedených zdrojů a literatury.

V Olomouci dne

---

## Poděkování

Děkuji Mgr. Jaroslavu Valovi, Ph.D., za odborné vedení mé práce, za cenné rady a připomínky.

## Obsah

|                                                   |    |
|---------------------------------------------------|----|
| Úvod .....                                        | 5  |
| 1 O autorovi .....                                | 6  |
| 1.1 Život .....                                   | 6  |
| 1.1.1 Rollandův původ .....                       | 6  |
| 1.1.2 Od Beethovena k Tolstému .....              | 7  |
| 1.2 Tvorba .....                                  | 10 |
| 1.2.1 Cesta ke Colasi Breugnonovi .....           | 12 |
| 2 Motiv díla .....                                | 14 |
| 3 Dějová linie díla Dobrý člověk ještě žije ..... | 16 |
| 4 Charakteristika díla .....                      | 19 |
| 4.1 Jazyková stránka díla .....                   | 19 |
| 5 Analýza díla .....                              | 21 |
| 5.1 Colas Breugnon .....                          | 21 |
| 5.2 Pohled na svět .....                          | 23 |
| 5.3 Rodina Colase Breugnona .....                 | 25 |
| 5.4 Vztah Colase se ženou .....                   | 26 |
| 5.5 Další milostné vztahy .....                   | 28 |
| 5.6 Morová hrozba .....                           | 29 |
| 5.7 Postoj k Bohu .....                           | 29 |
| 5.8 Víno .....                                    | 31 |
| 5.9 Duše, jež jsem vymodeloval .....              | 32 |
| Závěr .....                                       | 34 |
| Seznam použité literatury .....                   | 35 |

## Úvod

Jako téma své bakalářské práce jsem si zvolila dílo slavného francouzského spisovatele Romaina Rollanda *Dobry člověk ještě žije*. Osobně jsem znala jméno tohoto autora ze střední školy pouze ve spojení s válečným příběhem velké pařížské lásky *Petr a Lucie*. Dílo *Dobry člověk ještě žije* jsem si přečetla až na vysoké škole v rámci semináře interpretace světových děl autorů 20. století. Téma jsem si vybrala z důvodu zájmu o francouzskou literaturu a kulturu.

Cílem práce je seznámit čtenáře s dílem *Dobry člověk ještě žije*, s životem a uměleckým pozadím autora tohoto díla, Romaina Rollanda, a poté podrobná analýza díla. Kladu si za cíl analyzovat hlavní motivy, které se v knize nachází.

Má práce je rozdělena do pěti hlavních kapitol. Dříve než se věnuji samotné analýze, zmiňuji se o životě Romaina Rollanda, a to v první kapitole. Napsání příběhu o Colasi Breugnonovi předcházela dlouhá a strnitá cesta, kterou se hodlám zabývat v jedné z podkapitol první kapitoly v rámci autorovy literární tvorby.

Druhou kapitolu věnuji literární terminologii, která mi bude nápomocna v samotné analýze díla. Zabývám se v ní základními literárními termíny, jako jsou například motiv, titul či téma díla.

Dějová linie díla *Dobry člověk ještě žije* je hlavním tématem kapitoly třetí. Čtenáře, který se s knihou doposud nesetkal, v ní seznamuji s hlavními zápletkami, na něž jsem v knize při čtení narazila.

Čtvrtá kapitola je věnována charakteristice díla, zaměřuji se na to, v jaké době a kde se román odehrává. Dále se zabývám krátkým popisem jazykové stránky díla.

Pátou kapitolu věnuji samotné analýze díla. V této části mé práce se snažím identifikovat nejdůležitější motivy knihy a posléze je analyzovat. Jednotlivé části podkládám citacemi z knihy *Dobry člověk ještě žije*.

## 1 O autorovi

V této kapitole se zaměřím na život francouzského autora Romaina Rollanda, jeho dětství a mládí v internátní škole, kde se setkal s osobnostmi, které ovlivnily směr jeho dalšího života stejně jako jeho dílo. Dále se zaměřím na jeho tvorbu v dobách před a po napsání románu *Dobry člověk ještě žije* a pokusím se odhalit tajemství, co autora přimělo napsat jeden z jeho nejslavnějších románů.

### 1.1 Život

#### 1.1.1 Rollandův původ

Romain Rolland se narodil dne 29. ledna 1866 manželům Rollandovým. Otec pracoval jako notář a v malém městečku Clamecy, kde Romain s rodiči vyrůstal, byl váženým občanem.<sup>1</sup> Nejspíš také proto Romain Rolland svůj původ ve své knize *Paměti a vzpomínky*<sup>2</sup> popisuje jako venkovský a silný. Jeho předky jsou odhodlané ženy a statní muži, kteří s úsměvem na tváři a dobrem v srdci překonávají nepřízně venkovského života. Po svých předcích Romain zdědil jednu věc: vysoký věk. Romain zemřel v 78 letech a nikdo nemůže říct, že by ve svém stáří byl méně aktivní než jeho otec v tomtéž věku. Na svém otci si nejvíce cenil faktu, že dokázal zůstat optimistický a užíval si života i přes veškerá krutá úskalí, která mu přinesl život. Rodinu již od raného Romainova dětství pronásledovala tragédie v podobě úmrtí jeho mladší sestry, kterou jeho matka nikdy nepřekonala. O to více se upínala na své dvě další děti, staršího Romaina a mladší Madeleinu, pojmenovanou po své ne o moc starší nešťastně zesnulé sestřičce. Romain na svou mladší sestřičku vzpomíná s úctou a láskou, ve své knize si připomíná poslední chvíle s ní, kdy nikdo z rodiny neměl jediný důvod se domnívat, že tehdy tříletá Madeleina již za pár dní nebude mezi živými.<sup>3</sup>

---

<sup>1</sup> ZWEIG, S. *Romain Rolland, člověk a dílo*. Praha: Orbis, 1934. 178 s. ISBN neuvedeno.

<sup>2</sup> ROLLAND, R. *Paměti a vzpomínky*. 1. vydání. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1960. 468 s. ISBN neuvedeno.

<sup>3</sup> ROLLAND, R. *Paměti a vzpomínky*. 1. vydání. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1960. 468 s. ISBN neuvedeno.

Ačkoli malý Romain od útlého věku trpěl různými neduhy a netěšil se dobrému zdraví, vystudoval váženou školu École Normale v Paříži. Když se jeho rodiče dověděli o synově přijetí na prestižní internát, rozhodli se přestěhovat do metropole, aby svému jedinému synovi dopřáli kvalitního vzdělání. Milující rodiče nechtěli nechat syna napospas velkoměstu a především, navzdory jeho chabému zdraví, všichni věřili, že jejich jediný chlapec má talent a měl by studovat.<sup>4</sup>

Pro chlapce to však nebyla jednoduchá léta: „*Když jsem byl v říjnu roku 1890 přesazen do Paříže, bylo to tam daleko horší. Nezdravé ovzduší lycea, kasárny to říjících jinochů, kvas v Latinské čtvrti, slizká horečka ulic, halucinované Město, všechno to mi obracelo žaludek. A neměl jsem již proti vnějšímu světu pomoc v ospalém, snění oddaném klidu venkova. Začínal boj o život, neúprosný, byl vložen na chabá bedra čtrnáctiletého klučíka...*“<sup>5</sup> Období puberty pro chlapce v cizím městě neznamenovalo procházku růžovým sadem, tím spíše, když ztratil smysl ve víře v Boha. Jeho otec, sám nevěřící, vedl své děti k víře v naději, že je pro ně tím správným. Věřící matku však zpráva o tom, že pro Romaina již období církevních modliteb a obřadů skončilo, zasáhla ze všech nejvíce. Namísto toho se mladý umělec ponořil do hudby, jež se mu stala novou vírou.<sup>6</sup>

### 1.1.2 Od Beethovena k Tolstému

Romain Rolland byl jako dítě velmi nadaný, ne vždy mu však byla předurčena spisovatelská dráha. Od raných let se spíše než spisovatelskému řemeslu věnoval hudbě, od matky se naučil hře na klavír a ze všech velkých hudebníků si nejvíce oblíbil Beethovena. Hudba jej provázela celým životem, byla mu přítelkyní i útěchou. „*Měli jsme doma staré sešity s německou hudbou. ... Otevřel jsem staré sešity, slabikoval jsem je nejistě na klavíru... a tyto malé praménky, tyto potůčky hudby,*

---

<sup>4</sup> ROLLAND, R. *Paměti a vzpomínky*. Vydání první. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1960. 468 s. ISBN neuvedeno.

<sup>5</sup> ROLLAND, R. *Paměti a vzpomínky*. Vydání první. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1960. Strana 41.

<sup>6</sup> ROLLAND, R. *Paměti a vzpomínky*. Vydání první. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1960. 468 s. ISBN neuvedeno.

*jež svlažovaly mé srdce, vsály se do mne a zdálo se, že mizejí ve mně jako dešťová voda, kterou vypila dobrá země. Milostné toužení, bolesti, přání, sny Mozartovy a Beethovenovy, přešly jste do mého těla, přisvojil jsem si vás, jste mé já... Kolik mi prokázaly dobra! Když jsem jako dítě stonal a bál se, že zemru, tu bděla nějaká melodie Mozartova u mého lože jako milenka... Později v krisích pochybností a zoufalství jedna z Beethovenových melodií (ještě dobře vím, která) vzkřísila ve mně opět jiskru věčného života. Po každé, cítím-li, že mám ducha i srdce vyprahlé, mám u sebe klavír a koupám se v hudbě.“<sup>7</sup> Hudba se pro Romaina stala životním smyslem a naplněním v dobách, kdy si nevěděl rady se svým životem, a kdy mu bylo nejhůř.<sup>8</sup>*

Za studií na École Normale se jako mladý student seznamoval s velkými jmény z oblasti literatury jako je Dostojevský či Flaubert. „*Paní Bovaryovou*“ považoval za „*jediný francouzský román, který mohu klást proti Tolstému, pokud jde o dojem úplného života. Všech pět smyslů společně vytváří hlubokou bytost postav.*“<sup>9</sup> Neorientoval se nikdy pouze na francouzskou literaturu, nenechal se ošidit o Tolstého, Gogola či Turgeněva. Po ukončených studiích pokračoval tento mladý muž v četbě významných světových autorů, se kterými se seznamoval během svých cest po Evropě.<sup>10</sup>

Na École Normale objevil Romain Rolland kouzlo osobnosti Williama Shakespeara a slabost pro jeho hry jej provázela velkou částí jeho života: „*Asi deset let byl Shakespeare neodlučně spjat s mým životem. Vzpomínka na něho je spojena s nejjasnějšími dny. Ještě dnes nemohu číst Romea, abych při tom nevdechoval vonný vánek moře, který v ligurské olivové zahradě se vznášel nad knihou, kterou jsme, moje přítelkyně a já, drželi společně v rukou; a neviditelná hudba průvodu Heraklova, který opouští Antonia večer před jeho smrtí, vyvolává ve mně kouzlo římské měsíčné noci.*“<sup>11</sup>

<sup>7</sup> ZWEIG, S. *Romain Rolland, člověk a dílo*. Praha: Orbis, 1934. Strana 8-9.

<sup>8</sup> ZWEIG, S. *Romain Rolland, člověk a dílo*. Praha: Orbis, 1934. 178 s. ISBN neuvedeno.

<sup>9</sup> ROLLAND, R. *Paměti a vzpomínky*. Vydání první. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1960. Strana 120 – 121.

<sup>10</sup> ROLLAND, R. *Paměti a vzpomínky*. Vydání první. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1960. 468 s. ISBN neuvedeno.

<sup>11</sup> ROLLAND, R. *Umění a čin*. Československý spisovatel: Praha, 1963. Strana 43.

Díky studiu na École Normale získal Rolland stipendium v Římě. Ačkoli sám na tuto možnost zprvu ani nepomyslel, souhrou náhod to byl právě Romain, kdo dostal možnost vycestovat do Itálie. Země tvarem připomínající botu plná umění a dobrého jídla si okamžitě získala jeho srdce, ve svém volnu podnikal cesty napříč prosluněnou zemí a získával nové zážitky. Po návratu z Itálie se vrátil zpět na svou starou školu, tentokrát už však ne jako student, ale coby učitel hudby. Po několika letech přestoupil na Sorbonnu, kde se stal jedním z nejoblíbenějších učitelů pro své nadšení a schopnost přednášet. Vášně pro cesty a poznávání nových krajín však Romaina Rollanda neopustila po jediné návštěvě Říma. Během svého života žil ve Švýcarsku, navštívil Holandsko a Belgii, kde čerpal inspiraci pro své pozdější dílo.<sup>12</sup>

V době, kdy se mladý básník snažil přijít na to, co by chtěl v životě dělat, a kdy celým svým srdcem obdivoval Beethovena, vydal Lev Tolstoj, v té době uznávaný jako jediný věrohodný literát, svou brožuru *Co máme činiti?*, v níž hanil Beethovena stejně jako Shakespeara. Svými názory šokoval nejen Rollanda, ale i celou veřejnost. Rolland, zničen slovy svého idolu, odhodlal se k radikálnímu řešení – napsal Tolstému dopis o svých pocitech, zklamání a pohnutkách ohledně své budoucnosti. Odpověď, která se Rollandovi o několik týdnů později dostala do rukou, změnila celý jeho tehdejší život. Tolstoj v ní vyjádřil myšlenku, že „*jen takové umění má cenu, které spojuje lidi a jen ten je opravdovým umělcem, kdo obětuje něco svému přesvědčení. Ne láska k umění, nýbrž láska k lidstvu je předpokladem každého pravého poslání a jen ten, jenž je jí naplněn, smí doufat, že vytvoří někdy něco cenného v umění.*“<sup>13</sup> Rolland se díky Tolstého odpovědi odhodlal započít svou kariéru umělce.<sup>14</sup>

Studia na École Normale mladému autorovi nepřinesla jen těžkou práci při studiu a zklamání z velkoměsta, jak by se mohlo na první pohled zdát. Získal zde přítele na celý život, mladého Suarèse, se kterým sdílel nejen obdiv k Shakespeareovi a Spinozovi, ale i společný pocit uprchlíka z rodného města.<sup>15</sup>

---

<sup>12</sup> ROLLAND, R. *Paměti a vzpomínky*. Vydání první. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1960. 468 s. ISBN neuvedeno.

<sup>13</sup> ZWEIG, S. *Romain Rolland, člověk a dílo*. Praha: Orbis, 1934. Strana 16-17.

<sup>14</sup> ZWEIG, S. *Romain Rolland, člověk a dílo*. Praha: Orbis, 1934. 178 s. ISBN neuvedeno.

<sup>15</sup> ROLLAND, R. *Paměti a vzpomínky*. Vydání první. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1960. 468 s. ISBN neuvedeno.

Romain Rolland se 1892 oženil se mnou láskou z mládí, bohužel jejich manželství dlouho nevydrželo a Rolland tedy žil osamoceně až do doby, kdy poznal svou druhou ženu. Svě poslední chvíle autor prožil ve svém rodném kraji, kde dne 30. prosince 1944 zemřel.<sup>16</sup>

## 1.2 Tvorba

Autorské dílo Romaina Rollanda počítá kromě jeho nejznámějších románů také dramata, statě či životopisy. Při studijním pobytu v Římě v letech 1889 až 1891 Rolland sepsal statě, které v roce 1915 vyšly jako soubor nazvaný *Nad vřavou válečnou* (*Au-dessus de la mêlée*). V roce 1903 vznikl soubor statí nazvaný *Divadlo lidu* (*Le théâtre du peuple*).<sup>17</sup>

Za autorovu dramatickou prvotinu se počítají jeho dvě trilogie. První, nazvaná *Divadlo revoluce* (*Le Théâtre de la Révolution*), byla vydána v roce 1909. Její tři části autor nazval *Vlci* (*Les Loups*, 1898), *Danton* (1900) a *Čtrnáctý červenec* (*Le Quatorze juillet*, 1902). Druhá trilogie, pojmenovaná *Tragédie víry* (*Les Tragédies de la Foi*), vyšla v roce 1913 a obsahovala tyto části: *Svatý Ludvík* (*Saint-Louis*, 1897), *Aertes* (*Aërt*, 1896) a *Triumf rozumu* (*Le Triomphe de la Raison*, 1899).<sup>18</sup>

Jedním z typických žánrů Romaina Rollanda je „román-řeka“. Román-řeka nahlíží na život člověka jako na plynoucí vodu v řece. O napsání románu *Jan Kryštof* (*Jean-Christophe*, 1904 - 1912) začal Romain Rolland poprvé přemýšlet již v době svých studií na École Normale. Tehdy byla jeho představa Jana Kryštofa ještě velmi neurčitá, svůj přesnější tvar získávala až postupem času, především v době, kdy Rolland pobýval v Římě. Během svých cest po Evropě tak začal psát své velké dílo, jednotlivé kapitoly však nepsal chronologicky za sebou, ale podle aktuální nálady a rozpoložení.<sup>19</sup> Tak během osmi let vznikl románový cyklus o mytickém hudebním skladateli Jeanu-Christophu Krafftovi. Děj díla se odehrává v Německu, poté

<sup>16</sup> VYKOUPILOVÁ, L. Ecce Homo – Romain Rolland. *Český rozhlas* [online]. 2006 [cit. 2014-03-25]. Dostupné z: [http://www.rozhlas.cz/brno/upozornujeme/\\_zprava/220292](http://www.rozhlas.cz/brno/upozornujeme/_zprava/220292).

<sup>17</sup> ŠRÁMEK, J. *Dějiny francouzské literatury v kostce*. Olomouc: Votobia, 1997. 469 s. ISBN 80-7190-240-7.

<sup>18</sup> ŠRÁMEK, J. *Dějiny francouzské literatury v kostce*. Olomouc: Votobia, 1997. 469 s. ISBN 80-7190-240-7.

<sup>19</sup> KOPAL, J. *Dějiny francouzské literatury*. Vydání první. Melantrich, 1949. ISBN neuvedeno.

ve Francii. „*Můj Jan Kryštof je řeka Rýn, který směřuje do moře. Pro mne to nejsou žádné metaforý. Jsou to hlasy niterné řeky.*“<sup>20</sup> S Janem Kryštofem přišel do Rollandova života také velký úspěch, rok po jeho dopsání získal za tento desetisvazkový román cenu Francouzské akademie.<sup>21</sup>

Vášeň pro hudbu se projevila také do autorovy tvorby, její část věnoval umělci působícímu na poli hudby: *Život Beethovenův (Vie de Beethoven)* z roku 1903, ve kterém vyjádřil svůj obdiv k tomuto německému hudebnímu skladateli. Podle autora byl právě tento životopis tím, který jej přivedl na vrchol popularity.<sup>22</sup> Beethoven nebyl jediným umělcem, ke kterému Rolland vzhlížel a kterým se inspiroval. Několik dalších let strávil sepsáním životopisů Tolstého, který byl jeho velkým vzorem již v dřívějších dobách, Michelangelova, Gandiho a dalších. Tak vznikla díla: *Život Michelangelův (Vie de Michel-Ange)*, 1906), *Život Tolstého (Vie de Tolstoï)*, 1911), *Mahatma Gandi* z roku 1924, *Život Ramakrišně (La vie de Ramakrishna)*, 1929).<sup>23</sup> „*Zobrazením životních osudů těchto velikánů chtěl posílit vědomí sounáležitosti mezi lidmi a poutat se na hodnoty, které jsou univerzální.*“<sup>24</sup> V těchto dílech se promítají životy osobností, které ovlivnily autorův život natolik, že se jim rozhodl věnovat biografickou část svého díla.<sup>25</sup>

V roce 1919 se zrodil román ze 17. století *Dobrý člověk ještě žije (Colas Breugnon)*. Své další dílo, *Petr a Lucie (Pierre et Luce)*, zařadil autor do prostředí Paříže během světové války. Příběh nešťastné pařížské lásky dvou mladých milenců spatřil světlo světa rok po příběhu o Colasi Breugnonovi.<sup>26</sup>

O nelehkém životě ženy na počátku 20. století vypravuje další román z cyklu „román-řeka“, *Okouzlená duše (L'Âme enchantée)* napsaný v letech 1922 až 1933. Svůj pacifistický postoj k životu, světu a válce vyjádřil Romain Rolland ve svém

<sup>20</sup> ŠRÁMEK, J. *Dějiny francouzské literatury v kostce*. Olomouc: Votobia, 1997. Strana 253.

<sup>21</sup> ŠRÁMEK, J. *Dějiny francouzské literatury v kostce*. Olomouc: Votobia, 1997. 469 s. ISBN 80-7190-240-7.

<sup>22</sup> ROLLAND, R. *Paměti a vzpomínky*. Vydání první. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1960. 468 s. ISBN neuvedeno.

<sup>23</sup> ŠRÁMEK, J. *Dějiny francouzské literatury v kostce*. Olomouc: Votobia, 1997. 469 s. ISBN 80-7190-240-7.

<sup>24</sup> ŠRÁMEK, J. *Dějiny francouzské literatury v kostce*. Olomouc: Votobia, 1997. Strana 253.

<sup>25</sup> ŠRÁMEK, J. *Dějiny francouzské literatury v kostce*. Olomouc: Votobia, 1997. 469 s. ISBN 80-7190-240-7.

<sup>26</sup> ŠRÁMEK, J. *Dějiny francouzské literatury v kostce*. Olomouc: Votobia, 1997. 469 s. ISBN 80-7190-240-7.

románu z roku 1920 *Clérembault, historie svobodného svědomí za války* (*Clérembault, Histoire d'une conscience libre pendant la guerre*).<sup>27</sup>

### 1.2.1 Cesta ke Colasi Breugnonovi

Po vyčerpávajícím výkonu, napsání desetisvazkového románu-řecky Jan Kryštof, sám autor přiznává, že se cítí být znaven několikaletou prací, a tak uvítá uvolnění z pout Jana Kryštofa. Snaží se dopřát si zasloužený odpočinek a začíná přemýšlet o napsání nového díla, ovšem ne tak vážného, jakému se věnoval dosud. Na mysl mu přichází Colas Breugnon, čilý svérázný Burgund'an, stejně jako jej před lety osvítil Jan Kryštof.<sup>28</sup> „*Jakmile se rozhodneme napsat dílo, vybíráme si hrdinu, přehradu určitého ducha, těla a prostředí a nemůžeme už z nich vyjít: uzavřeli jsme nájemní smlouvu pro určitý dům myšlení.*“<sup>29</sup>

Po dlouhých cestách se Rolland vrací zpět do rodného kraje. V milovaném Clamecy počíná vzpomínat na své dětství a zahajuje nové dobrodružství a životní příběhy tentokrát prostřednictvím veselého muže jménem Colas Breugnon. V dubnu roku 1913 vychází román se stejným názvem. O svém svědčí také fakt, jakou rychlostí byl Rollandův nový román napsán, autor na tomto díle pracoval pouhých několik měsíců.<sup>30</sup> Autor ve svém hrdinovi vidí umělce „*nedémonického, umělce, který jest umělcem jen svou věrností, pilí a vášní, který vyrůstá z řemesla, z denního občanského povolání, a jehož povznáší k vysokému umění jen jeho lidskost, vážnost a poctivá čistota.*“<sup>31</sup> „*Osvěžující tóny, připomínající mimo jiné rabelaisovský román a tradici rozverného „galského ducha“ přinesl Rollandův Colas Breugnon.*“<sup>32</sup>

---

<sup>27</sup> ŠRÁMEK, J. *Dějiny francouzské literatury v kostce*. Olomouc: Votobia, 1997. 469 s. ISBN 80-7190-240-7.

<sup>28</sup> ROLLAND, R. *Paměti a vzpomínky*. Vydání první. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1960. 468 s. ISBN neuvedeno.

<sup>29</sup> ROLLAND, R. *Paměti a vzpomínky*. Vydání první. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1960. Strana 352.

<sup>30</sup> ROLLAND, R. *Paměti a vzpomínky*. Vydání první. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1960. 468 s. ISBN neuvedeno.

<sup>31</sup> ZWEIG, S. *Romain Rolland, člověk a dílo*. Praha: Orbis, 1934. Strana 120.

<sup>32</sup> ŠRÁMEK, J. *Dějiny francouzské literatury v kostce*. Olomouc: Votobia, 1997. Strana 254.

*„Autor praví v úvodu, že tento jeho humoristický román jest reakcí proti desíletému krunýři, kterým jej svíral Jan Kryštof. A s dojatým úsměvem, jehož láskovné rozpaky jakobys viděl, dodává, že se po vší té vážnosti v jeho krvi naráz ozvali všichni Breugnonové, z nichž pochází, a nedali mu pokoje, dokud se s nimi nevypořádal.“*<sup>33</sup>

Inspiraci pro Colase Breugnona si autor bere ve svých oblíbených umělcích. Touží po tom, popsat člověka, který by se svou velikostí podobal všem těm, které tolik obdivoval, a také těm, kterým se dle jeho názoru nedostalo dostatečné pozornosti a obdivu. Stejně jako v ostatních jeho dílech je hlavní myšlenka podobná: obyčejný člověk a jeho vypořádání se s vlastním životem, údělem, který pro něj osud nachystal.<sup>34</sup> Někteří jeho přátelé jej však od publikování *„Dobrého člověka“* odrazovali, nepovažovali toto dílo za seriózní ve srovnání s Janem Kryštofem. Naopak, mnohé jeho přátele tento rozverný Burgund'an urazil.<sup>35</sup>

---

<sup>33</sup> BENEŠOVÁ, B. *Dobry člověk ještě žije*. Nová svoboda 2. 1925, č. 5, s. 1.

<sup>34</sup> ZWEIG, S. *Romain Rolland, člověk a dílo*. Praha: Orbis, 1934. 178 s. ISBN neuvedeno.

<sup>35</sup> ROLLAND, R. *Paměti a vzpomínky*. Vydání první. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1960. 468 s. ISBN neuvedeno.

## 2 Motiv díla

Ve své bakalářské práci se zabývám analýzou konkrétního literárního díla. Před dalším pokračováním je potřeba si ujasnit několik termínů, skrze které se ke kýžené analýze dostanu. V této kapitole se snažím shrnout teoretické poznatky z oblasti literární vědy, které mi mají pomoci ve vlastní analýze díla.

V rámci literárních děl rozlišujeme tři hlavní druhy: epika, lyrika a drama. Literární druh však není pouhé označení typu literárního díla. Literární druhy „*lze považovat za institucionální imperativy, které jak vykonávají nátlak na autora, tak jsou předmětem jeho tlaku.*“<sup>36</sup>

S analýzou díla souvisí pojem výklad. Podle Eduarda Petrů<sup>37</sup> je „*výklad poznávací proces, jehož podstatnou částí je interpretování.*“<sup>38</sup> Autor v knize vymezuje termín interpretační prostor, jenž vychází z textu literárního díla. Interpretační jádro označuje tu část interpretačního prostoru, kde se interpretační pole setkávají u jednotlivých interpretů. Ostatní interpretační pole se u jednotlivých interpretů může více či méně lišit.<sup>39</sup>

Důležitou funkci v existenci literárního díla plní titul díla. Identifikuje dílo v literatuře a mnohdy také podává v různém rozsahu informace o díle samotném.<sup>40</sup> V případě díla Dobrý člověk ještě žije, originální titul ve francouzštině zní *Colas Breugnon*. V procesu analýzy titulem chápeme první pojmenování, které literárnímu dílu dá autor, ne následný překladatel.<sup>41</sup>

---

<sup>36</sup> WELLEK, R. – WARREN, A. *Teorie literatury*. Olomouc: Votobia, 1996. 25 svazek edice Velká řada. Strana 322.

<sup>37</sup> PETRŮ, E. *Úvod do studia literární vědy*. Vydání první. Olomouc: Ruboci, 2000. 187 s. ISBN 80-85839-44-X.

<sup>38</sup> PETRŮ, E. *Úvod do studia literární vědy*. Vydání první. Olomouc: Ruboci, 2000. Strana 40.

<sup>39</sup> PETRŮ, E. *Úvod do studia literární vědy*. Vydání první. Olomouc: Ruboci, 2000. 187 s. ISBN 80-85839-44-X.

<sup>40</sup> PETERKA, J. *Teorie literatury pro učitele*. Vydání druhé, přepracované. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2006. 247 s. ISBN 80-7290-244-X.

<sup>41</sup> PETRŮ, E. *Úvod do studia literární vědy*. Vydání první. Olomouc: Ruboci, 2000. 187 s. ISBN 80-85839-44-X.

Téma díla je podle Peterky <sup>42</sup> obsah díla, který je věčný. Díky tématu je literární svět se zbytkem světa pevně spjat. „*Oddělovat téma od smyslu, který mu autor uděluje, lze ovšem pouze v abstrakci, která pomáhá analýze díla.*“ <sup>43</sup>

Nejmenší jednotkou literárního díla je motiv, který je „*základní dynamickou složkou díla, která vytváří epickou dějovost nebo lyrické napětí.*“<sup>44</sup> Podle Krče, Zbudilové <sup>45</sup> je motiv nedělitelným útvarem. Tematický prvek, který se objevuje v celém literárním díle, označujeme za leit-motiv. Tento leit-motiv je hlavním motivem knihy. <sup>46</sup>

Další důležitou součástí literárního díla je postava. Podle důležitosti rozlišujeme postavy hlavní a vedlejší. „*Postavy se považují za vehikulum dějového procesu, za fiktivní subjekt, který patří ke středobodu každého literárního díla.*“<sup>47</sup> Literární postava se dle Ansgar Nünninga objevuje v literárních textech a je charakterizována buďto přímo nebo nepřímo. <sup>48</sup>

---

<sup>42</sup> PETERKA, J. *Teorie literatury pro učitele*. Vydání druhé, přepracované. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2006. 247 s. ISBN 80-7290-244-X.

<sup>43</sup> PETERKA, J. *Teorie literatury pro učitele*. Vydání druhé, přepracované. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2006. Strana 138.

<sup>44</sup> PETRŮ, E. *Úvod do studia literární vědy*. Vydání první. Olomouc: Ruboci, 2000. Strana 102.

<sup>45</sup> KRČ, E. – ZBUDILOVÁ, H. *Úvod do teorie literatury. Literární terminologie a analýza literárního díla*. Vydání první. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. ISBN 978-80-244-2903-8.

<sup>46</sup> KRČ, E. – ZBUDILOVÁ, H. *Úvod do teorie literatury. Literární terminologie a analýza literárního díla*. Vydání první. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. ISBN 978-80-244-2903-8.

<sup>47</sup> KRČ, E. – ZBUDILOVÁ, H. *Úvod do teorie literatury. Literární terminologie a analýza literárního díla*. Vydání první. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. Strana 56.

<sup>48</sup> NÜNNING, A. *Lexikon teorie literatury a kultury*. Vydání první. Brno: Host, 2006. ISBN 80-7294-170-4.

### 3 Dějová linie díla Dobrý člověk ještě žije

Na začátku příběhu se nám představí padesátiletý stařík s velmi svérázným pohledem na svět. S mužem jménem Colas Breugnon strávíme celý rok sledováním jeho běžného života, jeho radostí i strastí a životních událostí během onoho roku. Nejde o jen tak nějaký rok jeho života, ale o velmi zlomový rok. Během dvanácti měsíců se hlavnímu hrdinovi knihy promění jeho dosavadní život přímo pod rukama a my jsme svědky toho, jak se s těmito změnami s humorem sobě vlastním vyrovnává.

Na počátku roku postihne město Clamecy válka stejně krutě jako zbytek země a nejvíce jí trpí právě obyčejní lidé jako Colas Breugnon. Během únorových oslav Masopustu je město obleženo vojáky a lidé z Clamecy zažívají nejkrušnější chvíle svého života. Vojáci jsou pro město nároční hosté, obléhají domovy obyčejných lidí, vyjídají jejich zásoby a pijí jejich víno. Všichni si oddychnou, když brány města opustí. Klid obyvatel bohužel netrvá příliš dlouho. V letních vedrech jsou oznámeny první ztráty na životech kvůli řádícímu moru, proto většina lidí opouští své domovy. Ne tak Colas. Odmítá se vzdálit, věří, že jeho chudému duchu se nemoc obloukem vyhne, jelikož na jeho hubeném těle by si příliš nepochutnala. Bohužel se tak nestane a Colas na sobě začne pozorovat příznaky nemoci. Aby zabránil spálení svého domu, preventivnímu opatření proti moru, rozhodne se odejít a počkat si na smrt v nedaleké boudě. Smrt stále nepřichází a Colasovi přátelé jsou příjemně překvapeni, když nachází svého druha živého i po několika dnech. *„Začínal jsem zas nabývat chuti k životu. Nebylo mi to, jak si jistě snadno domyslíte, nijak těžké. Ba zdál se mi, nevím ani proč a jak to, ještě šťavnatější než předtím, takový křehký, měkoučký a do zlata, tak nejlépe usmažený, vypečený, křupkavý v zubech a rozplývavý na jazyku. Appetit vzkříšeného. To asi Lazarovi chutnalo, když vstal z mrtvých! ...“*<sup>49</sup>

Colas je zázračně vyléčený. Neštěstí však nechodí nikdy samo, Colasova žena s malou Glodií onemocní taktéž. Colas tedy neváhá ani minutu a vydává se za nimi. Stará žena se nedokáže vyrovnat s faktem, že by její milovaná vnučka měla zemřít také, a tak její duch odmítá odejít bez vědomí, jak to s ní dopadne. Když vidí malou vnučku živou a zdravou, teprve je sto s klidem v duši zemřít.

---

<sup>49</sup> ROLLAND, R. *Dobrý člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 120.

Po návratu domů Colas nachází pouze zbytky ze svého příbytku. Ačkoli v domě v průběhu své nemoci nepobýval, rozhodli se lidé ze strachu z moru jeho dům spálit, aby se tak ochránili před šířením nákazy. Colas se domnívá, že mu jeho sousedé vynosili majetek před dům, aby jej zachránili, zjišťuje ale, že to právě oni založili oheň. Doma nachází nejen onu spoušť, ale i nešťastného učeníka, který jediný se svým kamarádem bránil mistrovu dílnu vlastním tělem. Sám za to zaplatil popáleninami, jeho kamarád dokonce životem. Starý truhlář se najednou ocitá bez domova.

Není to však poprvé, co je jeho dům zničen. Svůj domov byl Colas přinucen vybudovat ne jednou, ale hned několikrát, vojáci mu jej již dvakrát zničili. Dobromyslný Colas se však léta odmítal přestěhovat na jiné místo, ačkoli by mu například za hradbami města bylo lépe a bezpečněji a jeho přátelé mu to již nespočetněkrát navrhovali. Je patriot a svůj dům má rád takový, jaký je.

Na zpáteční cestě do Clamecy Colas zjišťuje, že mor se ztratil, ale strach a obavy u lidí naopak dvojnásobily svůj objem. Lidé sedí doma za pecí a hlídají svůj majetek před řádícími zloději, místo aby chránili svůj i sousedův. „*Košile bližší než kabát. Každý chrání své,*“<sup>50</sup> tvrdí sousedé. Jelikož Colas nepatří mezi typy lidí, kteří by pouze nečinně přihlíželi okolnímu dění, je to právě on, kdo se chopí vedení proti konšelům a zlodějům. Neštěstí společnými silami zažehnají, Colas však dlouho nemůže svým přátelům a sousedům tu zbabělost zapomenout.

Současně se dobromyslný truhlář snaží vyřešit otázku svého bydlení. Od doby, kdy mu vypálili jeho vlastní dům, přebývá Colas u svých známých, přátel a sousedů, později v oné boudě, kde přežil svou vlastní smrt. Sám ale cítí, že si musí najít stále místo k bydlení. Ve chvíli, kdy se jeho dcera dozví, jak to s otcovým bydlením doopravdy je, nabídne mu bydlení ve svém domě. Tím se Colasovi otevírá nová kapitola života, se kterou se velmi těžko vyrovnává. Svérázný a tvrdohlavý člověk jako Colas Breugnon se nesnadno vypořádává s myšlenkou, že musí bydlet v cizím domě, proto se rozhodne postavit si znovu svůj vlastní domek. Při stavbě domu si však zlomí kotník a je tak zcela odkázán na pomoc druhých.

---

<sup>50</sup> ROLLAND, R. *Dobry člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 145.

Colas nejprve pomoc své dcery a nejbližší rodiny odmítá, poté ale přistoupí na jejich laskavost a stává se součástí její rodiny. Martina, její manžel Florimond, jejich děti, Colasova milovaná Glodie, ti všichni se ze začátku o dědečka starají s velkou láskou a trpělivostí. Colas, ač si zpočátku tuto pozornost užívá, si postupem času začíná připadat méněcenný a na obtíž. Nechá se tedy zavřít do nejmenší komůrky v domě, téměř na půdě, aby nikoho neobtěžoval. Nejprve mu vyhovuje fakt, že má svůj vlastní pokojík, kam se může schovat před okolním světem, číst své knížky a neobtěžovat zbytek rodiny, když si připadá navíc. Teprve po osudném zlomení kotníku již není schopen scházet dolů za ostatními do kuchyně, kde by si s nimi povídal, hrál si s Glodií, pozoroval z okna dění na ulici a podobně. Postupně jej všichni přestávají navštěvovat a z milého dědečka, jenž moc rád vyprávěl dětem příběhy, které zažil nebo slyšel, se stává protivný dědek, kterého již nikdo nenavštěvuje. Když zapomene dokonce i na svátek své dcery, vyčítá mu: *„Zapomínáš na všechno, na Pána Boha, na rodinu, na d'ábly i na svaté, na Martina i na Martinu, nic neznáš, leda ty své zatrolené knihy!“*<sup>51</sup>

Na svatého Martina se tedy vlivem událostí Colas nechává přemluvit, aby strávil čas s rodinou. Od té doby již sedává dole v jídelně s ostatními, tráví s nimi čas, koketuje se sousedkami, které jej přichází navštívit, a užívá si návštěv. Na svatého Mikuláše přichází i všichni synové popřát svému otci k svátku, jak se sluší a patří.

Z Colase se opět stal ten starý dobrý optimista, kterého mají všichni doma tak rádi. Znovu si s každým povídá, tráví čas s malou Glodií a užívá si smích a života tak, jak to má rád. I když sražen osudem na kolena, stále se nenapravitelně usmívá na svět.

---

<sup>51</sup> ROLLAND, R. *Dobrý člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 193.

## 4 Charakteristika díla

Příběh románu se odehrává v městě menší velikosti Clamecy ležící v oblasti Nièvre, v místě, kde se narodil sám Romain Rolland. Pro své dílo zvolil autor tuto oblast k oslavě svého kraje. Svůj rodný kraj ze srdce miloval, měl jej spojený s neutuchající myšlenkou na krásné dětství, které strávil v tomto malebném městečku. Život v Burgundsku, francouzsky Bourgogne, není v sedmnáctém století, kdy se děj románu odehrává, rozhodně procházka růžovým sadem. Probíhající válka lidem v kraji komplikuje život, hlavní hrdina si však i přes tato úskalí dokáže udržet smysl pro humor. Příběh se odehrává na pozadí vlády Ludvíka XIII., který ve Francii vládl v letech 1610 – 1643. Je vyprávěn slovy rodilého Burgund'ana. O Colasi Breugnonovi: *„A on je tedy prostředníkem, kterým se nám přibližuje jeden rok z kroniky burgundského venkova z doby, kdy dobrý král Jindřich byl již mrtev, ale jeho památka žila dosud ve všech myslích.“*<sup>52</sup>

Prostředí příběhu je většinu děje věnováno okolí města Clamecy a Colasově okolí. Čtenáři navštíví nejen Colasův dům a dílnu, ale i mnoho společenských akcí, kterých se Colas se svými přáteli a členy rodiny účastní. Jeho způsobu života se přibližujeme prostřednictvím jednotlivých situací, do kterých nás vypravěč nechává nahlédnout, a umožňuje nám tak představit si venkovský život ve Francii sedmnáctého století.

### 4.1 Jazyková stránka díla

Jaroslav Zaorálek přeložil do češtiny francouzský originál románu Colas Breugnon a dílo pojmenoval *Dobrý člověk ještě žije*. Autor do románu vložil všechny krásy jazyka. Využívá metafor, přirovnání, román je plný barvitého líčení. *„Překlad Dobrého člověka“ byl jistě nad jiné nesnadný. Archaismy, krajové zbarvení, úsečná přísloví, mnoho rýmů, a vůbec všechny ty barvitě a syté věty znamenaly krušný boj*

---

<sup>52</sup> BENEŠOVÁ, B. Dobrý člověk ještě žije. *Nová svoboda* 2. 1925, č. 5, strana 1.

*s originálem. J. Zaorálek si jej neulehčil a ač s ním nelze souhlasit ve všem, třeba plně uznati, že jeho překlad je výstižný a poctivý.*“<sup>53</sup>

Ačkoli autor v knize využívá jak dialogů mezi hrdiny, časté jsou také i monology hlavní postavy. Tou je v tomto případě Colas Breugnon, z jehož úst vychází většina slov v knize. Hrdina se často poddává přemítání o životě, jeho radostech a strastech. Ze slovní zásoby, kterou hlavní hrdina používá, je více než zřejmé, že je mistrem slova. Sama jeho vlastní dcera o něm říká: „*Když tě tak člověk slyší, řekl by, že se živíš jenom hubou: lelkovat, žvanit jako o závod, zívát žízni,...*“<sup>54</sup>

Colas miluje vyprávění a ze všeho nejraději je, pokud má posluchače, ať je to jeho pětiletá vnučka Glodie, či jeho přátelé u džbánu vína. Při svých vypravováních ohromuje květnatým jazykem, barvitými výrazy a obraznými pojmenováními. Při použití obrazných pojmenování autor literárního díla používá nové, přenesené významy již známých slov.<sup>55</sup>

---

<sup>53</sup> BENEŠOVÁ, B. Dobrý člověk ještě žije. *Nová svoboda* 2. 1925, č. 5, strana 2

<sup>54</sup> ROLLAND, R. *Dobrý člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. S. 24.

<sup>55</sup> KRČ, E. – ZBUDILOVÁ, H. *Úvod do teorie literatury. Literární terminologie a analýza literárního díla*. Vydání první. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. ISBN 978-80-244-2903-8.

## 5 Analýza díla

### 5.1 Colas Breugnon

Colas Breugnon je ženatý muž ve svých nejlepších letech, povoláním truhlář, vyznáním optimista. Doma je manželem, otcem a pyšným dědečkem. Ve své dílně je nejen pečlivým truhlářem, který si se dřevem rozumí, ale i trpělivým učitelem několika svých učedníků. Učí je všemu, co se on sám kdysi učil od svých mistrů, a s radostí předává své vědomosti a zkušenosti dále.

Hlavní hrdina je rozený Francouz. O Colasi Breugnonovi: „... *Breugnon, zdravý a statný Burgund'an, vínem rozjitřených očí, zardělých tváří a mohutného, trochu šikmě trčícího nosu, je postava ryze rabelaisovská.*“<sup>56</sup> Umí si užívat života plnými doušky, umí se do něj náležitě zakousnout. Nikdo jej nikdy neslyšet stěžovat si, po celém okolí je známý pro svůj pozitivní pohled na život. Sobě stejně jako lidem ve svém okolí radí, aby nelitovali něčeho, co nemají. Jediné, co je v životě důležité, je to, co máme, ne to, co můžeme mít. Proč by se měl člověk mračit na svět jen proto, že nemá něco, po čem touží? Není lepší se na svět kolem usmívat? „*Byl to vůbec skvělý člověk, tento řezbář a truhlář v městečku Clamecy, který měl milé kumpány a mrzutou ženu. Umělec a filozof to byl a mluvk a čtverák, že mu nebylo rovna.*“<sup>57</sup> Colas není typ člověka, který by naříkal na nespravedlnost života, podle jeho názoru byl vhozen do života naplno a bez varování, měl by z něj tedy vytěžit, co se dá, ne pouze sedět doma za pecí. Na světě je přece krásně, tak proč by se mu na něm nelíbilo?

Colasovými věrnými společníky jsou jeho přátelé, farář Chamaille a notář Paillard. Společně s nimi se přirovnává ke třem Gráciím. Stejně jako jeho přátelé miluje dobré víno, jelikož, jak říká přísloví z 16. století: „*Svatý Martin vždy jen dobré víno pije a vodu nechává, ať se kam chce lije.*“<sup>58</sup> Rádi spolu vysedávají, pijí a debatují o světě, o Bohu, o lidech a životě. Nic není dokonalé, ani vztah těchto tří přátel, proto

---

<sup>56</sup> GÖTZ, F. Kniha galské pohody a rovnováhy. *Národní osvobození* 1. 1924, č. 312, strana 4.

<sup>57</sup> BENEŠOVÁ, B. Dobrý člověk ještě žije. *Nová svoboda* 2. 1925, č. 5, strana 1.

<sup>58</sup> ROLLAND, R. *Dobrý člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 10.

i mezi nimi dochází k rozporům. Ty jsou však během pár chvil poté zapomenuty, přece jen jsou to staří kamarádi, kteří toho mnohé zažili a viděli.

V životě Colase hraje velkou roli rodina, nade vše miluje svou dceru Martinu, ze všech svých vnoučat má nejraději svou malou Glodii a svým způsobem miluje i svou ženu. Kromě dcery má také čtyři syny, s nimiž však před lety zpřetrhal kontakty. Příliš se s nimi nestýká, a když se setkají, většinou je to doprovázeno hádkami. Jediný potomek, se kterým se Colas stýká s radostí, je jeho dcera Martina. Žije poblíž svého otce a často spolu tráví volný čas, především s Martininou dcerou Glodii.

Specifický pro hlavního hrdinu je jeho vztah k domu. Během krizového roku se několikrát může vzdát svého bydliště, což mu ostatně radí i jeho blízcí a přátelé. Svůj domek má postavený na nejnebezpečnějším místě ve městě, přímo před hradbami. Není tedy divu, že mu jej již několikrát vypálili a vyrabovali vojáci, on se však nehodlá vzdát svého domova za žádnou cenu. „*A potom přece: ať bylo zle, nebo dobře, vždycky jsem byl zde; je příliš pozdě na to, abych změnil místo. Nic horšího se mně už nemůže stát, než, co se mi stalo.*“<sup>59</sup> Colas Breugnon je proto považován za velkého patriota, který se svého příbytku nejen že nechce vzdát, on jej oslavuje při každé možné příležitosti. Spolu se svými přáteli si pochvaluje: „*Jak dobře se zde žije! Chvála Pánu bohu na nebesích, že jsme se všichni tři narodili v tomto kraji! Či může být ještě něco libeznějšího, usměvavějšího, dojemnějšího, něžnějšího, lákavějšího, žírnějšího, lahodnějšího a sladšího? Člověk by nad ním radostí plakal! Zakousl by se do něho jako do koláče dobrého!*“<sup>60</sup>

Neodmyslitelnou součástí života hlavního hrdiny je jeho psaní, Colas si dělá poznámky o všem, co jej potká. Díky jeho zápiskům můžeme sledovat jeho životní příběh. Psaní je pro něj vesmírem, do kterého se může ukrýt před svým okolím i před svou ženou. „*Je můj! Tady jsem pánem a vladařem já. Není tady ani zima, ani mráz. Ani král, ani papež, ani války. Ani má stále hromující panímáma ...*“<sup>61</sup> Colas velmi rád vypráví, a když není, komu by vyprávěl a s kým by mluvil, tak tedy píše. Své zápisky

<sup>59</sup> ROLLAND, R. *Dobry člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 15.

<sup>60</sup> ROLLAND, R. *Dobry člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 46.

<sup>61</sup> ROLLAND, R. *Dobry člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 12.

si zapisuje pouze sám pro sebe, nevěří, že by jeho myšlenky mohly přetrvat, zvláště když mu je žena pálí.

## 5.2 Pohled na svět

V této podkapitole se zastavím u optimistického postoje Colase Breugnona. Nejvýraznějším prvkem knihy je pohled hlavního hrdiny na svět. Jak jsem již zmínila, jeho život je plný rozmanitých událostí a náhod, z nichž ne všechny se dají pokládat za kladné. Většinou je to právě naopak.

Budu-li chtít uvést několik příkladů, nemusím pro ně chodit daleko. Během jednoho dlouhého roku přišel Colas o vše, na čem mu kdy záleželo. Zemřela mu žena, jeho vnučka onemocněla a chybělo málo a přišel by i o ni. Vlastní sousedé se k němu otočili zády, když mu podpálili dům ve snaze ochránit se od moru. Ztratil tak nejenom dům, ale i sousedy, které pokládal za své přátele. Zranil se natolik, že nebyl schopen se o sebe postarat, ani si postavit nový dům, jak plánoval.

V každém z těchto příkladů je však Colas Breugnon schopen vyrovnat se s událostmi s ledovým klidem a optimismem sobě vlastním. Na jakékoli události, byť je sebehorší, vidí pouze kladné stránky. Podle něj, i když je zle, může být vždy ještě mnohem hůř.

V závěrečných pasážích knihy, kdy je Colas nucen shodou okolností a nepřízní osudu zůstat u dcery, přemítá o svém životě v posledních měsících: „*Ted' si dělám celoroční rozvahu a zjišťuji, že jsem všechno ztratil v šesti měsících: ženu, dům, peníze i volnost pohybu. Ale nejzajímavější je, že když to nakonec všechno spočítám, vidím, že jsem právě tak bohat jako předtím!*“<sup>62</sup> Mnohý by se po prožitých událostech, jež potkaly Burgundána Colase Breugnona, uzavřel do sebe a rozhodnutý mračit se na celý svět až do konce života, vykřikoval by, jak je svět nespravedlivý. Ne tak Colas. Ani v jedné zmíněné situaci jej nenajdeme sraženého k zemi s hlavou mezi rameny.

---

<sup>62</sup> ROLLAND, R. *Dobry člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 203.

„Burgund'an si dovede všecko obrátit k dobrému.“<sup>63</sup> Colas má pozitivní pohled na svět v krvi a vždy hledá na každé situaci to dobré: „Breugnonův život je náhle samá chmura a v několika týdnech dolehnou na něj všechny Jobovy rány: pozbude zdraví, ženy, domu, majetku. A jeho krásná díla, zdroj sebevědomí a radosti, zničí blbý šlechtic jen tak z idiotského rozmaru. Nic nezbude jejich tvůrci, jen odvaha do nového života (je mu přes padesát!) a schopnost pomoci spoluobčanům. A když nakonec nemá již ani možnost chodit a pracovat, ještě zpívá chválu života a utěší se i nad touto nejhorší ranou.“<sup>64</sup>

Nikdy nevysychající pramen optimismu můžeme vycítit již z jeho popisu: „Především mám sebe – a to je v celé té věci nejlepší – mám sebe, Colase Breugnona, dobrého chlapíka, Burgund'ana, člověka kulatých způsobů a kulatého břicha, daleko za prvním mládím, dobře odzvoněných padesát, ale ještě stále s páteří pevnou a zuby zdravými, s okem bystrým jako ryba a s vlasy pevně držícími v kůži, třebaže už zašedlými.“<sup>65</sup> Ačkoli se jedná o subjektivní popis, který nám poskytuje hlavní hrdina sám o sobě, je to popis vsutku realistický. Colas si je vědom svého aktuálního stavu a je s ním smířený. Nepřikrášluje se na vzhledu ani věku, sebekriticky přiznává svá léta, která již prožil, a dále dodává: „Neříkám ovšem, že bych nebyl raději, kdyby byly tmavší, ani že bych ohrnoval nos, kdybyste mi nabídli, abych zmládl o dvacet nebo o třicet let. Ale celkem vzato, je to přeci jenom pěkné, taková padesátka! Jen se usmívejte mládenečci! Nedožije se jí každý, kdo by chtěl.“<sup>66</sup>

Čas je jediná spravedlivá věc na světě, měří se všem stejně, přesto zůstává hlavní hrdina kladný ve svých pocitech. Ve svých padesáti letech toho již spoustu dokázal, na svá léta je tedy náležitě pyšný. Oženil se, pořídil si rodinu, která je dnes rozrostlá již o osmnáct vnoučat, postavil dům, zařídil si svou vlastní dílnu, kde zaměstnává své pomocníky, a vede vcelku spokojený život s tím, co má. Zatímco jiný není spokojený s přepychem, který mu osud přidělil, Colas Breugnon je skromný a šťastný muž právě díky svému pohledu na svět.

<sup>63</sup> ROLLAND, R. *Dobry člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 60.

<sup>64</sup> BENEŠOVÁ, B. *Dobry člověk ještě žije*. *Nová svoboda* 2. 1925, č. 5, strana 2.

<sup>65</sup> ROLLAND, R. *Dobry člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 12.

<sup>66</sup> ROLLAND, R. *Dobry člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 12.

### 5.3 Rodina Colase Breugnona

Rodina pro Colase Breugnona znamená jmění a největší bohatství světa. Svou rodinu nade vše miluje a udělal by pro ni vše, jelikož, jak sám říká, „*děti jsou zlato chudáků.*“<sup>67</sup> Jeho jediná dcera Martina je zároveň jeho nejmilejší, avšak při komunikaci se svým otcem nejde pro ostré slovo daleko: „*Hanba! Hanba! Takový dědek, bílou štetku na bradě a v hlavě o nic víc rozumu než hloupé děcko!*“<sup>68</sup> Jejich vztah je založený na vzájemné úctě, kterou koření ostrými slůvky vyslovovanými s láskou. Dcera svého otce na jednu stranu považuje za žvanila, který by umluvil i hluchého, na stranu druhou k němu vzhlíží, jelikož nezná zahálku a nejlepší lék na všechny neduhy je pro něj práce.

I když svou rodinu nade vše miluje, poslední, po čem Colas touží, je být někomu zavázán, tím méně své vlastní rodině. V době, kdy se Colas přestěhoval do domu své dcery, svedli spolu veliký spor o pokoj, ve kterém bude otec bydlet: „*Ty mě utrápíš. Ale já dobře vím, proč... Ty hrdopychu! Jsi tak pyšný, že nechceš být ničím zavázán ani mně, svému děcku! Mně! Hned bych ti nabouchala.*“<sup>69</sup> Před tím, než Colas souhlasil, že bude žít u své dcery, dlouho odporoval a sám přiznal: „*Mám tě opravdu rád, dceruško, opravdu rád. Ale raději bych tebe viděl ve svém domě než sebe v cizím.*“<sup>70</sup>

Bohužel ne se všemi svými dětmi vychází stejně dobře jako s Martinou. Své syny, Jana Františka, Antonína, Aimon Michala a Anisse, vídá jen ve výjimečných situacích, spíše nepravidelně. Jeho synové jsou dočista odlišní, podle Colase snad jako by nevzešli z něho samotného. Každý z jeho synů se vydal jinou cestou životem, jeden si zakládá na svém bohatství a obchodu, druhý na cestách a knihách, život třetího se točí okolo vojny a čtvrtého, nejmladšího, nezajímá na světě nic kromě pohodlí. Vyznávají jiné náboženství a za svými názory si zarputile stojí. Není tedy divu, že dochází k hádkám a neshodám, pokud se sejdou všichni muži v jedné místnosti. Právě jejich starý otec je tím, kdo slouží jako jejich prostředník: „*Copak nevidíte,*

<sup>67</sup> ROLLAND, R. *Dobry člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 101.

<sup>68</sup> ROLLAND, R. *Dobry člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 174.

<sup>69</sup> ROLLAND, R. *Dobry člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 176.

<sup>70</sup> ROLLAND, R. *Dobry člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 174.

*že když ubližujete jeden druhému, ubližujete sami sobě? A nebylo by pro vás lepší, kdybyste si stiskli ruce?*“<sup>71</sup>

Nejenže býval milujícím otcem svých malých dětí, dnes, když jeho potomci dospěli a založili své vlastní rodiny, je milující dědeček úctyhodných osmnácti vnoučat. Ze všech vnoučat nejvíce času s radostí tráví s malou Glodií.

U Colase Breugnona během jeho vyprávění můžeme pozorovat několik tváří. Je to manžel své ženy, otec svých dětí, mistr svých učedníků, na celém světě by se nenašla věc, kterou by nebyl ochoten udělat pro své přátele, a také dědeček své vnučky. Do této podoby se proměňuje pokaždé, když má nablízku svou milovanou Glodii. Malá vnučka ve svém dědečkovi nachází učitele, kterého bezmezně miluje, stejně jako každá vnučka miluje svého dědečka. Oba si užívají společně strávený čas, Colas jí vypráví o příhodách, které se mu staly, bere ji s sebou na výlety a učí ji o životě. Při chytání ryb malá Glodie lituje červa napíchnutého na udici, na kterého dědeček doufá, že chytí tu největší rybu v rybníku. Dědeček své vnučce vysvětluje, jak to chodí na světě: „*„Být sežrán, to je trochu nemilé. Není dobře myslet na to. Mysli spíš na toho, kdo zde žere, na tu hezkou rybku. Ta si libuje: „To je pochutnáníčko.“*“  
„*Ale co kdyby tak někdo žral tebe, dědečku?*“ „*No, tak bych také řekl: „To mu chutnám! Má z pekla štěstí! Bože, ta šelma, jak se olizuje!“ Proto, děvečko, proto je tvůj děda stále spokojený!*““<sup>72</sup>

## 5.4 Vztah Colase s ženou

Při popisu své rodiny nezapomíná hlavní hrdina ani na svou ženu: „*Ale ženu, tu mám, namoutě, tu věru mám! Jen ji slyšte, jak burácí.*“<sup>73</sup> Popisuje ji jako hodnou a štíhlou ženu, která se do něj za mlada zamilovala a on si ji proto vzal. Sám důvod sňatku je hodný povšimnutí. Colas na svá mladá léta, kdy se setkal se svou ženou, vzpomíná s melancholií a vlastně ani sám neví, proč k sňatku dal svolení. Podle něj jej

<sup>71</sup> ROLLAND, R. *Dobry člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 201.

<sup>72</sup> ROLLAND, R. *Dobry člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 60.

<sup>73</sup> ROLLAND, R. *Dobry člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 13.

jeho nastávající tak dlouho pronásledovala, až byla ruka v rukávu. Nedá se tedy říci, že by jejich vztah byl založen na čisté a upřímné lásce.

Po letech manželství se mu žena odměňuje za fakt, že jej jako mladá a hloupá milovala. Nadává mu, provokuje a snaží se jej přimět k hádkám. Colas ji nechává svobodně křičet, nechytá se každého jejího slova, naopak se jím směje, což ženu ještě více popuzuje. „*Prší-li, ať si prší! Hřmí-li, přizvukuji. A když stará křičí, směji se. ... Kde žena přebývá, tam ticha nebývá.*“<sup>74</sup> A právě proto, že nic nedokáže jednoho s mrzutou náladou popudit více, než-li dobrá nálada jiného, k hádkám dochází velmi často.

Manželé čas od času působí dojmem, že se nemohou vystát, jindy je naopak vidět, že si po společně strávených letech zvykli na život vedle sebe. Hádky a postrkování mezi ně však neodmyslitelně patří, snaží se si jimi okořenit svůj obyčejný život, který by se někomu mohl zdát jednotvárný a nudný. Colas se svou Marií si jej však umí zpestřit. Dokonce i na ženě smrtelné posteli se spolu hádají o to, zda byla na Colase příliš zlá či ne. Právě Colasův smích je tím, co ženu na jejich společném životě vždy nejvíce dopalovalo: „*Už se zase směješ, ty lišáku! ... Ale jenom se směj; dobře máš. Smích člověka zahřívá. ... Jenom se po chuti směj, muži; dnes už ti to nemám za zlé. A odpusť mi, Colasi.*“<sup>75</sup> Colas po celý jejich společný život nevěděl, zda ho má jeho žena upřímně ráda, teprve až na smrtelné posteli se mu žena přiznává: „*Měla jsem tě ráda. A ty, tys mě neměl rád. Právě proto jsi byl dobrý a já jsem byla zlá; neboť jsem tě nenáviděla proto, žes mě neměl rád; a ty, tobě to bylo jedno...*“<sup>76</sup>

Žena svého manžela viní, že má rád vše dobré, mnohdy až příliš, jídlo, pití i krásné ženy. Velmi rád vysedává se svými kamarády u dobrého vína a debatuje s nimi o životě, jeho strastech i radostech. Na druhou stranu se Colas nebojí ani dobré práce. Svou práci si vybral správně, dá se tedy říct, že si ona vybrala jeho, stejně jako jeho žena. Považuje ji za nejlepší na světě, nebojí se jí a tuto vlastnost po něm zdědila

<sup>74</sup> ROLLAND, R. *Dobrý člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 14.

<sup>75</sup> ROLLAND, R. *Dobrý člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 123.

<sup>76</sup> ROLLAND, R. *Dobrý člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 122.

i jeho dcera. Oba za ni umí vzít svým dílem, největším trestem je pro oba zahálka. Colas o Martině: „*Práce se nebojí: práce, to je zápas; a zápas je radost.*“<sup>77</sup>

## 5.5 Další milostné vztahy

Současná žena nebyla jedinou ženou v životě Colase Breugnona, jak se dozvídáme v průběhu příběhu. Colas se velmi rád vydává na daleké procházky po okolí, bloudí po lesích celé hodiny, během kterých o něm nikdo nic neví. Oddává se vzpomínání na své mládí a dobu, kdy znal smyslnou dívku, které kvůli jejímu vzhledu přezdíval Lasička. Na jedné takové výpravě má čtenář možnost se s Lasičkou potkat a dovědět se o ní více.

Za svých mladých let ji chodil navštěvovat, chodívali spolu na procházku nebo za zábavou. Ona jej však vždy naoko odmítala. Colas nebyl ani zdaleka jediný, kdo se o ni ucházel, musel o ni bojovat se svým nejlepším přítelem, Quiriadem Pinonem. V tomto boji nakonec zvítězil zrzavý mlynář, s nímž dnes Colasova bývalá láska žije. Ačkoli se může zdát, že si milá Lasička polepšila, není tomu tak, raději by byla s Colasem. Ten však i v tomto případě zůstává více než realistický: „*Och víš, Lasičko, možná, že je lépe, koneckonců je možná lépe, že je to tak, jak to je. Nic jsi při tom neztratila. Tak na jeden den, to ještě ujde. Ale na celý život! Znáš tě a ty znáš mne; brzy bys mě měla dost.*“<sup>78</sup> I když mu možnost života s Lasičkou připadá více než lákavá, odolá pokušení a vědom si toho, že na něj doma čeká jeho vlastní žena, Lasičku opět opustí.

V Lasišce Colas vidí ztracenou múzu, o kterou přišel, i když o něj upřímně stála. Jako mladý muž se srdcem na pravém místě si nechal utéct svou příležitost a i když měl v minulosti možnost Lasičku získat, neudělal to. V životě každého člověka jsou chvíle, kdy přemýšlí o tom, co by se stalo, kdyby se v danou chvíli rozhodl jinak. Dnes již však Colas ví, že se rozhodl správně. Se svou ženou si žije svůj pokojný život a je s ním spokojený.

---

<sup>77</sup> ROLLAND, R. *Dobrý člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 14.

<sup>78</sup> ROLLAND, R. *Dobrý člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 92.

## 5.6 Morová hrozba

V době, kdy kraj, kde Colas se svou rodinou žije, navštíví mor, nastává pro jeho obyvatele velmi krušné období. „*Neštěstí pomalu odchází, ale cvalem přichází,*“<sup>79</sup> říká jedno staré přísloví. Okolnosti týkající se příchodu morové nákazy do Burgundského kraje nasvědčují jeho pravdivosti. Mor oblast navštívil bez ohlášení a nečekaně, trvalo však mnoho týdnů, než tento nevíтанý zmizel úplně. Během morové epidemie můžeme pozorovat několik typů lidského chování, opět se zaměřím na hlavní postavu.

Zatímco většina obyvatel města se snaží zachránit sebe, své blízké a svůj majetek, odvážný Colas Breugnon odmítá opustit svůj domov. Za celý svůj život nebyl nikdy nucen utíkat z boje, nemíní se zbabělým útekem tedy začínat teď, na stará kolena.

Colas nejenže se moru neobává, v jedné chvíli mu vyjde rázným krokem naproti. Když se dozví, že žena s vnučkou, které sice opustily hradby města, aby se před nákazou ochránily, také onemocněly, neváhá ani minutu a vypravuje se za nimi.

Sousedé z městečka jsou Colasovým pravým opakem. Svému sousedovi v nouzi nepomohou, dokonce zapálí jeho dům, ačkoli k tomu nemají důvod. Mnohem větším strašákem než samotný mor je pro většinu obyvatel strach z něj. Lidé z preventivních důvodů opouští své domovy a zanechávají za sebou spoušť v podobě spálených domů svých sousedů.

## 5.7 Postoj k Bohu

Většina obyvatel města Clamecy je zavázána Bohu nezměrnou vírou, úctou a poslušností, což je z knihy Romaina Rollanda velmi výrazně znát. Lidé se k Bohu pravidelně modlí a vysílají k němu svá přání a tužby týkající se jejich života. Ve většině případů jsou to osobní prosby, velmi často také motlitby k požehnání úrodě. Pro venkovský lid se úroda stala jediným zdrojem obživy, proto jsou lidé závislí na počasí. V motlitbách k Bohu vidí jediný možný způsob, jak si zajistit dobré

---

<sup>79</sup> ROLLAND, R. *Dobry člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 107.

počasí a s tím i bohatou úrodu. Colasův blízký přítel Chamaille slouží v městě Clamecy a jeho okolí za místního faráře, ke kterému lidé chodí s jejich tužbami. On však má na jejich motlitby poněkud jiný názor: „*Když člověk ty melhuby tak slyší, řekl by, že Pánbůh nemá nic lepšího na práci, než aby, poháněn bičem motlitby, vytahoval jako zapřažený zahradnický osel vodu na zalévání polí. A k tomu ještě (to je to nejlepší!) nedohodnou se ani mezi sebou: jeden by chtěl déšť a druhý zase slunce. A hned svolávají na pomoc všechny svaté!*“<sup>80</sup> Ač se lidé k Bohu pravidelně modlí, ne vždy dokáže Bůh jejich nárokům vyhovět, jak uvádí sám Chamaille.

Colas Breugnon zastává názor, že Bůh má své práce dost a není radno jej obtěžovat s malichernými pozemskými starostmi. Při svých častých promluvách s Bohem se mu Colas doznává: „*To mi jistě spravedlivě doznáš, že tě nechávám na pokoji; a jediné, co na obě žádám, je, abys také ty mne nechal na pokoji.*“<sup>81</sup> Bůh sám má spoustu práce s řízením celého světa, proč mu tedy přidělovat práce, když je starost lidí postarat se o život na zemi?

V dobách, kdy městečko obléhali nepřátelští vojáci, se lidé obraceli k Bohu s prosbami o osvobození a nářky, že je Bůh trestá. Colas nabyl přesvědčení, které mu vydrželo po celý jeho život, a to, že Bůh se má nechat se svými problémy a lidé se svými. Sousedé jej proto mají za obhájce Boha, vyčítají mu, že mu vlastně nevadí, když se Bůh stará o své vlastní království, a chudý lid na zemi nechává trpět. Colas si však nerad činí ze sousedů nepřátele, stejně jako Bůh chce žít s ostatními za jedno. „*Já nepřátele nemám. Všichni lidé jsou mi přáteli. Bijí-li se, je to jejich starost či radost. Já se takovým zábavám včas vyhnu.*“<sup>82</sup>

Mohlo by se tedy zdát, že si Colas nechá vše líbit a všem svým rozmařilým sousedům hned ustoupí v jejich požadavcích. Tak tomu vůbec není, naopak, Colasův vztah k Bohu je velmi specifický, proto se mu bohužel vždy nedaří vyhnout konfliktům ohledně náboženství, a to především v kruhu svých přátel. Ti jsou ve svých názorech velmi vyhranění a kompromisy týkající se své víry nepřijímají. Colase kvůli

---

<sup>80</sup> ROLLAND, R. *Dobry člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 44.

<sup>81</sup> ROLLAND, R. *Dobry člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 23.

<sup>82</sup> ROLLAND, R. *Dobry člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 23.

jeho názorům nazývají neznabohem. Colas je však tím, kdo akceptuje všechny možné druhy víry a říká: „*Věř si, chceš-li, ale mne nech věřit nebo nevěřit, jak chci já.*“<sup>83</sup>

V moderním jazyce filozofie bychom mohli říci, že Colas je vyznavačem polyteismu. Není vyznavačem pouze jednoho Boha: „*Jedním bohem je svět těžce ochuzen.*“<sup>84</sup> Colas se tedy neokrádá ani o křesťanského ani o pohanského Boha. Jediný pravý Bůh, ve kterého je Colas ochoten plně věřit, je jeho zdravý rozum. Jedině ten je mu schopen říci, jak se má v dané chvíli zachovat. Svým rozumem se řídí, jde-li o náboženství stejně jako o práci: „*Není-li pořádku na světě, je rád, že je pořádek aspoň v jeho hlavě.*“<sup>85</sup>

## 5.8 Víno

Ačkoli mu žena vyčítá, že je požitkář, Colas Breugnon jako správný Francouz miluje dobré víno, krev Boží. Při častých schůzkách se svými přáteli si velmi rád dopřeje skleničku vína, jelikož, jak sám říká: „*Každé soužení v sobě ubiješ, když dobře popíšeš, dobře popiješ.*“<sup>86</sup> U skleničky vína se milému Burgund'anovi a jeho přátelům dobře debatuje o životě, náboženství i politice. S radostí se k těmto odpoledním a večerním setkáním s přáteli přidává. Pro Burgund'any víno symbolizuje nejen potěšení, ale i dar od Boha: „*Kdo dobré víno pije, s Bohem v přátelství žije.*“<sup>87</sup>

„*Chceš-li tímto světem rovně chodit, aspoň dvě sklenky do sebe musíš hodit...*“<sup>88</sup> Víno je pro Francouze stejně nutné jako chléb. I v dobách nejtemnějších, kdy město vyjedli vojáci, se vždy našla u někoho ve spíži železná zásoba dobrého vína. Colas, který je obzvláště velkým milovníkem vína, považuje vodu pouze za nástroj pro očistu: „*Ale já se vody nebojím, jenom když ji nemusím pít.*“<sup>89</sup>

<sup>83</sup> ROLLAND, R. *Dobry člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 50.

<sup>84</sup> GÖTZ, F. Kniha galské pohody a rovnováhy. *Národní osvobození I*. 1924, č. 312, strana 4.

<sup>85</sup> GÖTZ, F. Kniha galské pohody a rovnováhy. *Národní osvobození I*. 1924, č. 312, strana 4.

<sup>86</sup> ROLLAND, R. *Dobry člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 88.

<sup>87</sup> ROLLAND, R. *Dobry člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 23.

<sup>88</sup> ROLLAND, R. *Dobry člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 67.

<sup>89</sup> ROLLAND, R. *Dobry člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 58.

## 5.9 „Duše, jež jsem vymodeloval“

Otázkou samotného bytí se zabývali filozofové již před tisíci lety. V dobách, kdy se lidé začínali zajímat o své vlastní bytí a jeho smysl, první odpovědi na své otázky hledali u Boha. Náboženství se svým způsobem jevílo jako nejjednodušší ve své odpovědi. Kromě otázek týkajících se smyslu bytí se náboženství zajímá o jsoucno zla.<sup>90</sup>

Každý člověk na světě ovlivňuje bytosti kolem sebe, ať už tím, jak se chová, či tím, co říká a dělá. Colas Breugnon je typ člověka, který během svého života ovlivnil mnoho lidí ve svém okolí. Neutuchajícím nakažlivým optimismem hýří kolem sebe a je plný elánu do života, což nepochybně přenáší na ostatní. Se svou ženou vychoval pět dětí, které jsou dnes již dospělé a mají své vlastní životy, rodiny a děti. Jako každý rodič udělal vše, co bylo v jeho silách, aby své potomky přivedl na správnou cestu. Dnes se sice pravidelně stýká pouze se svou dcerou, avšak, i když svým synům nerozumí a mnohdy netuší, jak mohli vzejít z jeho rodu, sám přiznává, že kousek sebe samého v každém z nich vidí.

Kladnou ikonou se ve svém životě snaží být nejen pro své děti, ale i pro své dva učedníky, Cagnata a Robineta. Ti jej uctívají jako mistra i člověka. Nejen, že jsou ochotni kvůli svému mistrovi bojovat s rozlíceným davem obyvatel Clamecy, jeden z nich dokonce ztratí život. Poté, co se jim nepodaří obránit Colasovu dílnu před běsnícím davem ohromeným strachem z nákazy morem, nemocný Cagnat neunes ztrátu své domácí dílny a bolestí nad tímto neštěstím zemřel. Při vypuknutí požáru chlapci neváhají ani minutku a s obrovským nasazením riskují své životy ve snaze zachránit mistrovo dílo i jeho majetek. Vědí, co pro něj jeho dílna znamená, jsou si také vědomi toho, co vše pro ně mistr dělá. I když společně válčí v jedné dílně již několik let, jejich soužití není vždy dokonalé a mistr pro rázná slova či pohravek nejde příliš daleko, na chování obou chlapců je znát, že svou práci oba milují a svého učitele uznávají.

---

<sup>90</sup> MACHOVEC, M. *Smysl lidského života. Studie k filozofii člověka*. Vydání první. Praha: Nakladatelství politické literatury, 1965. 274 s. ISBN neuvedeno.

Colas na zprávu o Cagnatově smrti a podrobnostmi s ní spojené reaguje slovy: „*Toto je mé dílo nejkrásnější; duše, jež jsem vymodeloval. Ty mi nevezmou nikdy. Spalte si dřevo! Duše je má.*“<sup>91</sup> Colas do svých učedníků chtěl nechtě otiskl své „já“ a oni se stali jeho věrnými kopiemi. V každém, koho za svůj život Colas poznal, musel zanechat jistou stopu, ať už chápáním světa či svým neúnavným elánem do života.

---

<sup>91</sup> ROLLAND, R. *Dobry člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. Strana 141.

## Závěr

Hlavním cílem mé bakalářské práce bylo vytknout a analyzovat hlavní motivy díla francouzského autora 20. století Romaina Rollanda. Toto dílo bylo napsáno v návaznosti na román-řeku Jan Kryštof, kdy se autor po dlouhých letech trpělivé práce rozhodl vložit své úsilí do zcela jiného typu díla. Tak postupně dostával svou podobu Colas Breugnon, rozverný muž ze sedmnáctého století se svérázným pohledem na svět.

První část mé práce je zaměřena na život autora románu *Dobrý člověk ještě žije*, Romaina Rollanda. Píši také o tvorbě tohoto autora, jejíž vývoj výrazně ovlivnil vznik románu, který je tématem mé bakalářské práce. Nebylo by tedy vhodné jej vynechat.

Druhá kapitola se zabývá terminologií týkající se termínů z oblasti literární vědy. V této kapitole se snažím vytknout nejdůležitější pojmy, které mi posléze nápomocny v praktické analýze literárního díla.

Třetí kapitola se snaží nastínit hlavní dějovou linii díla. Seznámení s dějem napomáhá čtenáři v pochopení jednotlivých motivů díla.

V následující části charakterizují literární dílo, kolem kterého se má práce centralizuje. Charakteristika se týká nejen prostředí a doby, ve které se dílo odehrává, ale i jazykové stránky.

Kapitola týkající se analýzy díla se skládá především z mých vlastních myšlenek podpořených citacemi z díla *Dobrý člověk ještě žije* a další vhodnou literaturou. Použila jsem knihu *Dobrý člověk ještě žije* v překladu Jaroslava Zaorálka. Při práci jsem použila množství sekundárních zdrojů, se kterými se mi pracovalo velmi dobře. Vhodné citace jsem se snažila vybírat tak, aby korespondovaly s motivem knihy a podpořily mou analýzu. Analýza díla Romaina Rollanda mi dovolila proniknout do knihy a ponořit se do tématu mnohem hlouběji.

## Seznam použité literatury

### Primární zdroje

ROLLAND, R. *Dobry člověk ještě žije*. Vydání dvanácté. Praha: Lidové nakladatelství, 1971. 207 s. ISBN 26-032-71.

### Sekundární zdroje

BENEŠOVÁ, Božena. Dobry člověk ještě žije. *Nová svoboda* 2. 1925, č. 5, s. 2.

GÖTZ, F. Kniha galské pohody a rovnováhy. *Národní osvobození* 1. 1924, č. 312, s. 4.

KOPAL, J. *Dějiny francouzské literatury*. Vydání první. Praha: Melantrich, 1949. ISBN neuvedeno.

KRČ, E. – ZBUDILOVÁ, H. *Úvod do teorie literatury. Literární terminologie a analýza literárního díla*. Vydání první. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. 161 s. ISBN 978-80-244-2903-8.

MACHOVEC, M. *Smysl lidského života. Studie k filozofii člověka*. Vydání první. Praha: Nakladatelství politické literatury, 1965. 274 s. ISBN neuvedeno.

NÜNNING, A. *Lexikon teorie literatury a kultury*. Vydání první. Brno: Host, 2006. ISBN 80-7294-170-4.

PETERKA, J. *Teorie literatury pro učitele*. Vydání druhé, přepracované. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2006. 247 s. ISBN 80-7290-244-X.

PETRŮ, E. *Úvod do studia literární vědy*. Vydání první. Olomouc: Rubico, 2000. 187 s. ISBN 80-85839-44-X.

ROLLAND, R. *Paměti a vzpomínky*. Vydání první. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1960. 468 s. ISBN neuvedeno.

ROLLAND, R. *Umění a čin*. Československý spisovatel: Praha, 1963. 163 s. ISBN neuvedeno.

ŠRÁMEK, J. *Dějiny francouzské literatury v kostce*. Olomouc: Votobia, 1997. 469 s. ISBN 80-7198-240-7.

VYKOUPIĚL, Libor. Ecce Homo - Romain Rolland. *Český rozhlas* [online]. 2006 [cit. 2014-03-25]. Dostupné z: [http://www.rozhlas.cz/brno/upozorujeme/\\_zprava/220292](http://www.rozhlas.cz/brno/upozorujeme/_zprava/220292)

WELLEK, R. – WARREN, A. *Teorie literatury*. Olomouc: Votobia, 1996. 25 svazek edice Velká řada. ISBN 80-7198-150-8.

ZWEIG, S. *Romain Rolland, člověk a dílo*. Praha: Orbis, 1934. 178 s. ISBN neuvedeno.

## ANOTACE

|                          |                                     |
|--------------------------|-------------------------------------|
| <b>Jméno a příjmení:</b> | Veronika Skřenková                  |
| <b>Katedra:</b>          | Katedra českého jazyka a literatury |
| <b>Vedoucí práce:</b>    | Mgr. Jaroslav Vala, Ph.D.           |
| <b>Rok obhajoby:</b>     | 2014                                |

|                                    |                                                                                                                                          |
|------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Název práce:</b>                | Analýza díla Dobrý člověk ještě žije                                                                                                     |
| <b>Název v angličtině:</b>         | The analysis of the work Colas Breugnon                                                                                                  |
| <b>Anotace práce:</b>              | Téma mé bakalářské práce je analýza díla Dobrý člověk ještě žije. Práce si klade za cíl vymezit hlavní motivy díla a poté je analyzovat. |
| <b>Klíčová slova:</b>              | Analýza, Colas Breugnon, Romain Rolland, optimismus, Bůh, postoj                                                                         |
| <b>Anotace v angličtině:</b>       | The topic of the bachelor thesis is the analysis of Colas Breugnon. The thesis' goal is to define the main themes and analyse them.      |
| <b>Klíčová slova v angličtině:</b> | Analysis, Colas Breugnon, Romain Rolland, optimism, God, attitude                                                                        |
| <b>Přílohy vázané v práci:</b>     | Bez příloh                                                                                                                               |
| <b>Rozsah práce:</b>               | 36                                                                                                                                       |
| <b>Jazyk práce:</b>                | Český jazyk                                                                                                                              |